

розповідь вчителя, різні види самостійної роботи, досліди і спостереження тощо.

У дитячому колективі, де добре поставлено дослідницьку роботу, створюються найкращі умови для розвитку допитливості. Це збагачує досвід і спонукає до пізнавальної діяльності колектив і кожного учня зокрема, до захоплення роботою, потрібною кожній людині.

Правильно організована дослідницька праця учнів, навчання їх у процесі цієї праці можливі тільки за умови складання добре продуманого плану послідовного виконання всіх етапів дослідження, уточнення їх змісту та екологічних аспектів дослідно-експериментальної діяльності

Дослідництво допомагає вводити учнів у коло актуальних проблем сучасного виробництва, мобілізує знання школярів на планування і організацію своєї праці, на якісне її виконання, розширює політехнічний кругозір.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кулик Є.В. Педагогічна технологія підготовки майбутніх учителів трудового навчання до педагогічної дослідницької діяльності / Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка. – Випуск 2(41). - Полтава, 2005. – С.122-130.
2. Титаренко О.О. Педагогічні основи дослідницької роботи учнів // Збірник наукових праць ПДПУ імені В.Г. Короленка. Серія “Педагогічні науки”. – Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка, 2006. – С. 42-50.
3. Яценко А. Дослідницька робота учнів як засіб виховання інтересу до сільськогосподарської праці // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2005. - №2. – С.16-20.

*Анастасія Назаренко
(Полтава, Україна)*

ЕЛЕМЕНТИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ 7-8 КЛАСІВ

У трудовому навчанні всі елементи естетичного виховання

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

взаємопов'язані і планомірно проводяться у різноманітних його формах. Досвід шкіл свідчить про великий виховний вплив сільськогосподарської праці, якщо вона здійснюється з урахуванням розвитку інтелектуальності і навчає учнів бачити і пізнавати прекрасне, розрізняти красиве і некрасиве, створювати працею об'єкти, які прикрашають навколишнє середовище, пов'язувати естетику із культурою праці та побуту – етикою.

Великого значення набуває участь школярів у проведенні різних заходів із благоустрою та озеленення вулиць, доріг, садів і парків, пришкольньої території. Такі форми включення учнів у сільськогосподарську працю дозволяють розв'язати ряд важливих навчально-виховних завдань: естетичного виховання, більш глибокого вивчення законів природи та аграрного виробництва тощо.

Кожний планувальний елемент озелененої території вимагає індивідуального підходу до композиційного і видового підбору рослин. При цьому необхідно керуватися основними принципами композиції рослин. Екологічний принцип оснований на узгодженості характеру насаджень і оточуючого середовища, що гарантує добрий ріст і розвиток рослин та сприяє створенню композицій вдало гармонійно співвідноситься із природним ландшафтом.

Фітоценотичний принцип лежить в основі підбору у складі композиції таких рослинних груп, які взаємно сприяють росту і розвитку.

Систематичний принцип передбачає концентрацію на окремих ділянках рослин одного роду, що підкреслює їх декоративні якості, створює художню єдність. Великою популярністю користуються експозиції троянд, бузку та ін. [1].

Художньо-декоративний принцип ґрунтується на виявленні зовнішніх даних рослин. Залежно від ролі рослини у композиції вимоги до її декоративних якостей будуть різні – одні рослини використовують як тло, інші служать домінантою. Для створення ефектних кольорових композицій

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

можна використовувати всі зовнішні декоративні елементи рослин: форму крони, забарвлення квітів, листя, плодів і т.п.

Художньо-декоративний принцип можна раціонально поєднувати з навчально-допоміжним. Наприклад, при озелененні головного входу і фасаду школи використовують парадні прийоми – партер з яскравих квітів, троянд, група або ряд ялинок, ялівців, красивоквітуючих кущів. Спортивні майданчики обсаджують деревами з компактною формою крони, які не засмічують територію пухом, насінням (горобина, береза), або живою огорожею з бирючини, свидини [2].

В озелененні шкільної території важливу роль відіграють квітники. Їх розташовують перед школою, вздовж доріжок, на газонах, майданчиках. При цьому використовують всі види квіткового оформлення (клумби, рабатки, бордюри, партери і т.д.). При розміщенні клумб і квітників серед монолітного і плиткового мощення їх облямовують парковим поребриком. Клумби на газонній площині підбивають бордюром із листяних декоративних культур (хоста ланцетолиста, піретрум, хрестовик та ін.).

Рабатки доцільно створювати з поліантових троянд, які квітують тривалий період, до середини жовтня.

У квітниках ландшафтного типу (міксбордерах) використовують в основному багаторічні квіткові рослини різного забарвлення і термінів квітування.

Своєрідним елементом квіткового дизайну пришкільної території є рокарії. Їх можна розміщати у вигляді рабатки з використанням каміння. Між декоративним камінням висаджують в основному низькі і напіввисокі багаторічники, які цвітуть весною (флокси, бурачок скельний, обрієція дельтовидна) та літом (глобулярія, ясколка, льонок багаторічний). Під час цвітіння рослини утворюють суцільні яскраві квіткові плями, які переходять у сріблясто-зелену гаму листя після відцвітання [3].

Отже, у сучасній загальноосвітній школі досягнення дизайнерського

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

ефекту в озелененні території ґрунтується на проектному рішенні, яке враховує типологію об'єктів, регіональну диференційованість, єдність і взаємодію зв'язків системи екологічних, біологічних та естетичних завдань, а також правильної організації робіт по їх виконанню. Все це значною мірою залежить від учителя технологічної освіти, який повинен уміти очолити і спрямувати роботу учнів, стимулювати у них інтерес до облаштування і утримання зелених насаджень, формувати необхідні уміння та навички в експериментальній і дослідницькій роботі у поєднанні з естетичним вихованням школярів. Вони самостійно вивчають характеристику різних типів квітників та їх дизайну, агротехнічні прийоми оформлення та догляду за ними (підготовка ґрунту, посадкового матеріалу, сівба та садіння, полив, розпушування, підживлення, боротьба з бур'янами, хворобами та шкідниками, підготовка декоративних рослин на зиму і багато інших).

Практична робота по вирощуванню і догляду за декоративними квітами, кущами та деревами завжди органічно пов'язана з елементами естетичного виховання, яке не може бути правильним і дійовим. Якщо учні будуть лише милуватися красою квітів та інших природних об'єктів. Творча дизайнерська робота на пришкольній території допомагає систематично розвивати повноцінні естетичні почуття і смаки. Струнка, в єдиному стилі спланована ділянка, рівні, чисті доріжки з квітковими бордюрами, чітко оформлені посіви, відсутність бур'янів, акуратно підстрижені кущі, альтанки, прикрашені виткими рослинами, в гармонійному співвідношенні та сполученні висаджені на клумбах квіти, – все це сприяє художньо-естетичному вихованню учнівської та студентської молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глазачев Б.А., Пушкар В.В. *Посібник майстра зеленого господарства: Навч. посіб.* – К.: Техніка, 1996.
2. Пушкар В.В. *Дизайн квітників : Навчальний посібник / За ред. проф. Є.А.Антоновича.* – К. : Альтерпрес, 2007. – 336 с.

3. Ридерз Дайджест. 1000 советов и идей для вашего сада / Перевод с английского. – Лондон – Нью-Йорк – Сидней – Монреаль – Москва, 2009. – 368 с.

Олександр Хребтов
(Полтава, Україна)

РОЗВИТОК ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ В УКРАЇНІ

Галузь ландшафтного дизайну в Україні з'явилася порівняно недавно, але з кожним днем нестримно розвивається. Перші прояви цього виду діяльності з'явилися ще в 8 столітті – парк Софіївка, Александрія і інші [1]. Після цього довгі роки цей напрям не знав особливого розвитку, тільки в останні 20 років галузь отримала новий поштовх. Для України велику роль в становленні і розвитку ландшафтного дизайну зіграв зарубіжний досвід. Саме на прикладах європейських країн довгі роки українські майстри цієї справи отримували досвід і поступово починали створювати що-небудь своє. Сам напрям ландшафтного дизайну (ландшафтної архітектури) прийшов із заходу. У тих країнах цей напрям знайомо дуже давно і розвивається вже сотні років. У Україні ж воно, можна сказати, починає наново зароджуватися, а раніше в основному проявлялося як озеленення ділянки і створення паркових зон для відпочинку і дачних ділянок.

Рівень розвитку галузі ландшафтного дизайну в Україні сильно відстає в порівнянні із західними країнами. Для розвитку цього напрямку потрібні великі інвестиції, які мало хто хоче робити на українській землі. Ще одна з проблем слабого розвитку ринку - слабкий рівень професіоналізму місцевих майстрів цієї справи. Якщо узяти докризовий період, то галузь ландшафтного дизайну досить активно розвивалася, на ринку з'являлося все більше нових компаній, які могли надати такі послуги. Проте більшість з таких фірм це новачки в цій сфері. Їх майстри - слухачі спеціального курсу лекцій, який триває не більше 2-3 місяців. Само собою зрозуміло, за такий короткий

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*